

Bruxelles, 24.2.2021
COM(2021) 82 final

**COMUNICARE A COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN, CONSILIU,
COMITETUL ECONOMIC ȘI SOCIAL EUROPEAN ȘI COMITETUL
REGIUNILOR**

**Construirea unei Europe reziliente la schimbările climatice - Noua Strategie a UE
privind adaptarea la schimbările climatice**

{SEC(2021) 89 final} - {SWD(2021) 25 final} - {SWD(2021) 26 final}

1. IMPACTUL SCHIMBĂRILOR CLIMATICE ESTE REAL – TREBUIE SĂ ACȚIONĂM ACUM

Schimbările climatice sunt deja o realitate, așadar trebuie să construim un viitor mai rezilient. Omenirea tocmai a cunoscut cel mai fierbinte deceniu înregistrat vreodată pe parcursul căruia recordul de „cel mai călduros an” a fost bătut de opt ori. Oamenii, planeta și prosperitatea sunt vulnerabili la schimbările climatice, de aceea sarcina noastră este de a preveni fenomenele la care nu ne putem adapta și de a ne adapta la fenomenele care nu pot fi prevenite¹. În plus, trebuie să facem acest lucru mai rapid și într-un mod mai inteligent și mai sistemic. Efectele grave ale pandemiei de COVID-19 asupra sănătății și bunăstării noastre socioeconomice sunt un avertisment puternic cu privire la pericolele pe care le prezintă o pregătire insuficientă. Alegerile pe care le facem astăzi trebuie să creeze o lume mai bună.

Stoparea tuturor emisiilor de gaze cu efect de seră tot nu ar împiedica consecințele asupra climei care se produc deja. Acestea vor continua timp de decenii, chiar dacă eforturile globale și europene de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră se dovedesc eficace. Chiar și reducerile temporare drastice ale emisiilor, precum acelea cauzate de criza financiară din 2008 sau de perturbările economice generate de pandemia de COVID-19, au avut prea puțin efect asupra traiectoriei încălzirii globale. Angajamentele internaționale majore de realizare a neutralității climatice sporesc probabilitatea unui scenariu optimist, dar, chiar și în acest caz, tot ar fi necesare eforturi de adaptare substanțiale.

Fenomenele climatice și meteorologice extreme sunt din ce în ce mai frecvente și mai grave². Aceasta a provocat creșterea numărului de dezastre și a pagubelor provocate de ele în ultimele două decenii³. Extremele variază de la incendii forestiere fără precedent și valuri de căldură deasupra Cercului Polar Arctic la perioade de secetă devastatoare în regiunea mediteraneeană, precum și de la uragane care devastează regiunile ultraperiferice ale UE la păduri decimate de focarele fără precedent de gândaci de scoarță în Europa Centrală și de Est. Evenimentele cu declanșare lentă, cum ar fi deșertificarea, pierderea biodiversității, degradarea solului și a ecosistemelor, acidificarea oceanelor sau creșterea nivelului mării sunt la fel de distructive pe termen lung.

Consecințele schimbărilor climatice au efecte profunde atât în interiorul, cât și în afara Uniunii. Deficitul de apă din UE a afectat diverse activități economice cum ar fi agricultura, acvacultura, turismul, răcirea centralelor electrice și transportul de mărfuri pe râuri. Nu este afectată numai economia, ci sunt afectate și sănătatea și bunăstarea cetățenilor europeni, care suferă din ce în ce mai mult din cauza valurilor de căldură (la nivel mondial, dezastrul care a provocat cele mai multe pierderi de vieți omenești în 2019 a fost valul de căldură care s-a abătut asupra Europei și care a provocat 2 500 de decese). Aceste fenomene prezintă riscuri și pentru securitatea alimentară, înrăutățesc inegalitățile sociale existente și amenință patrimoniul cultural. UE este afectată deja și va fi din ce în ce mai afectată de consecințele schimbărilor climatice din afara Europei prin efecte în cascadă și de propagare asupra comerțului sau migrației. Aceasta face ca reziliența la schimbările climatice la nivel

¹ Adaptarea reprezintă procesul de ajustare la clima reală sau preconizată și la efectele acesteia ([Al cincilea raport de evaluare al IPCC](#)). Nu este vorba despre un răspuns de urgență unic, ci de o serie de măsuri proactive pentru a face față concursului de circumstanțe (de exemplu, secetă, creșterea nivelului mării), expunerii (de exemplu, mai puțină apă în sud) și vulnerabilității (de exemplu, sărăcie sau lipsa educației). Complicațiile (și pericolele) apar din cauza punctelor de basculare (și anume praguri ale ratei schimbărilor climatice) cum ar fi topirea permafrostului, pierderea de gheață marină sau degradarea masivă a pădurilor.

² <https://www.eea.europa.eu/ro/publications/mediul-european-starea-si-perspectiva>

³ <https://www.undrr.org/news/drrday-un-report-charts-huge-rise-climate-disasters>

internațional⁴ să fie nu numai o chestiune de solidaritate, ci și o chestiune de autonomie strategică deschisă și de interes propriu pentru UE și statele sale membre.

Pierderile economice cauzate de o mai mare frecvență a fenomenelor climatice extreme sunt în creștere. În UE, aceste pierderi se ridică deja la 12 miliarde EUR pe an. Estimări prudente, la limita inferioară, arată că expunerea economiei actuale a UE la o încălzire de 3°C peste nivelurile preindustriale ar duce la o pierdere anuală de cel puțin 170 de miliarde EUR (1,36 % din PIB-ul UE⁵). Creșterea nivelului mării datorită fenomenelor cu declanșare lentă constituie, de asemenea, un motiv de îngrijorare crescândă pentru zonele costiere, care produc ~ 40 % din PIB-ul UE și găzduiesc ~ 40 % din populația Uniunii. Pierderile sunt distribuite inegal, afectând regiunile care se confruntă deja cu provocări cum ar fi o creșterea economică scăzută sau șomajul ridicat în rândul tinerilor.

Europe face eforturi să răspundă provocării climatice. UE s-a angajat să asigure neutralitatea climatică până în 2050 și să atingă un obiectiv mai ambițios de reducere a emisiilor cu cel puțin 55% până în 2030 față de nivelul anului 1990. Urgența climatică a fost recunoscută de Parlamentul European, de mai multe state membre și de peste 300 de orașe. Consiliul European a concluzionat că schimbările climatice reprezintă „o amenințare existențială”. UE a adoptat Angajamentul liderilor pentru natură din 2020⁶ menit să permită abordarea în comun a crizelor climatice și a celor legate de biodiversitate. Accentul pus pe tranziția verde în cadrul Mecanismului de redresare și reziliență și al următoarei generații de programe ale politicii de coeziune oferă o oportunitate de a concentra investițiile și reformele care pot contribui la creșterea rezilienței la șocurile climatice, precum și la accelerarea decarbonizării economiei. Pentru sectorul privat, taxonomia UE pentru activități durabile va oferi cadrul pentru facilitarea investițiilor care favorizează reziliența la schimbările climatice. La nivel individual, peste 93 % dintre europeni consideră că schimbările climatice reprezintă o problemă gravă, iar 70 % sunt de acord că adaptarea la schimbările climatice reprezintă un pas pozitiv.

Importanța adaptării este recunoscută din ce în ce mai mult la scară mondială – însă numeroase rapoarte evidențiază lipsa de pregătire⁷. Fenomenele meteorologice extreme și consecințele acestora sunt o prezență aproape constantă în mass-media, iar intensitatea și frecvența lor mai mari ca urmare a schimbărilor climatice ocupă un loc central pe agenda publică mondială. Comisia mondială pentru adaptare a evidențiat soluțiile de adaptare ca fiind adesea „fără regrete”, adică meritând să fie aplicate indiferent de modul în care va evolua în final clima. Acest lucru se datorează beneficiilor lor colaterale multiple, în special în ceea ce privește soluțiile bazate pe natură și prevenirea riscurilor de dezastre și „triplul dividend” al adaptării: evitarea unor viitoare pierderi umane, naturale și materiale; generarea de beneficii economice prin reducerea riscurilor, o mai mare productivitate și stimularea inovării, precum și beneficiile sociale, de mediu și culturale.

Caseta 1: Exemple de secete

Din cauza schimbărilor climatice, multe regiuni europene se confruntă deja cu perioade de secetă mai frecvente, mai grave și mai îndelungate. Secetele⁸ pot avea efecte în cascadă, de exemplu, acestea reduc nivelul apei râurilor și al apelor subterane, încetinesc creșterea

⁴ Pentru o discuție cu privire la articularea dintre adaptare și reziliență, a se vedea [IPCC](#).

⁵ <https://ec.europa.eu/jrc/en/peseta-iv/economic-impacts>

⁶ <https://www.leaderspledgefornature.org/>

⁷ [Adaptation Gap Report 2020](#), rapoarte ale Comisiei mondiale pentru adaptare [Adapt Now](#) și [State and trends in adaptation 2020](#).

⁸ O secetă reprezintă un deficit neobișnuit și temporar de disponibilitate a apei, fie ea atmosferică, de suprafață sau subterană.

copacilor și a culturilor, conduc la creșterea atacurilor dăunătorilor și favorizează incendiile forestiere. În Europa, cele mai multe dintre pierderile cauzate de secetă (~ 9 miliarde EUR/an) afectează agricultura, sectorul energetic și aprovizionarea publică cu apă. Secetele extreme din Europa Centrală și de Vest din 2018, 2019 și 2020 au provocat daune considerabile. Numai în 2018, pagubele pentru agricultură s-au cifrat la aproximativ 2 miliarde EUR în Franța, 1,4 miliarde EUR în Țările de Jos și la 770 de milioane EUR în Germania. În condițiile unei încălziri globale de 3°C, secetele ar avea loc de două ori mai des și, în mod absolut, pierderile anuale cauzate de secetă în Europa ar crește la 40 de miliarde EUR/an, cu consecințele cele mai grave în regiunile mediteraneeană și atlantică⁹.

UE poate răspunde secetei prin măsuri de urgență pe termen scurt în cadrul mecanismului de protecție civilă al Uniunii și există sisteme de alertă timpurie la nivelul UE. Statele membre pun în aplicare gestionarea integrată a bazinelor hidrografice prin Directiva-cadru privind apa, iar unele dintre ele au adoptat planuri de gestionare a secetei pentru bazinele hidrografice vulnerabile. Dat fiind că, pe termen lung, aproape toate bazinele hidrografice ar putea fi expuse, sunt necesare soluții de adaptare organizaționale și tehnice. Printre acestea se numără, în agricultură, (re)utilizarea durabilă a apei, gestionarea solului și acoperirea cu vegetație, culturile rezistente la secetă, agricultura verticală sau chiar amenajarea teritoriului și refacerea zonelor afectate. În sectoarele energiei și transporturilor, soluțiile includ pregătirea pentru perturbări pe anumite căi navigabile utilizate pentru transportul de mărfuri, pentru producția de energie hidroelectrică și pentru răcirea centralelor electrice¹⁰. În ceea ce privește apa potabilă, printre soluții se numără promovarea economisirii apei în gospodării sau asigurarea unor infrastructuri suplimentare de aprovizionare și stocare.

2. CREAREA UNEI UNIUNI REZILIENTE LA SCHIMBĂRILE CLIMATICE

Pactul verde european, strategia de creștere a UE pentru un viitor durabil, este bazat pe postulatul potrivit căruia transformarea verde reprezintă o oportunitate și neluarea de măsuri înseamnă un cost enorm. Acesta arată calitatea de lider a UE în prevenirea celor mai grave fenomene, prin angajamentul în vederea realizării neutralității climatice și printr-o pregătire mai bună, reliefând măsuri de adaptare mai ambițioase care se bazează pe Strategia UE privind adaptarea din 2013¹¹.

Viziunea pe termen lung este că, în 2050, UE va fi o societate rezilientă la schimbările climatice, pe deplin adaptată la efectele inevitabile ale schimbărilor climatice. Aceasta înseamnă că, până în 2050, când ne propunem să atingem neutralitatea climatică, vom fi consolidat capacitatea de adaptare și vom fi redus la minimum vulnerabilitatea la consecințele schimbărilor climatice, în conformitate cu Acordul de la Paris și cu propunerea de Lege europeană a climei¹².

Propunerea de Lege europeană a climei constituie baza pentru o mai mare ambiție și coerență a politicilor în materie de adaptare. Legea fixează atât cadrul pentru realizarea neutralității climatice, cât și nivelul de ambiție în materie de adaptare până în 2050 prin integrarea viziunii comune de acțiune la nivel internațional în legislația UE (și anume a obiectivului global privind adaptarea de la articolul 7 din Acordul de la Paris și a obiectivului de dezvoltare durabilă nr. 13). Propunerea angajează UE și statele membre să facă progrese

⁹ Raportul PESETA IV <https://ec.europa.eu/jrc/en/peseta-iv/droughts>

¹⁰ <https://ec.europa.eu/jrc/en/publication/eur-scientific-and-technical-research-reports/water-energy-nexus-europe>

¹¹ O strategie a UE privind adaptarea la schimbările climatice, [COM\(2013\)216 final](#).

¹² Legea europeană a climei [COM/2020/80 final](#)

continue pentru a stimula capacitatea de adaptare, pentru a consolida reziliența și a reduce vulnerabilitatea la schimbările climatice. Noua strategie în materie de adaptare arată calea și oferă soluții pentru ca aceste progrese să devină realitate. Dată fiind natura sistemică a politicii de adaptare, măsurile de adaptare vor fi puse în aplicare în mod integrat împreună cu alte inițiative din cadrul Pactului verde european, cum ar fi Strategia privind biodiversitatea, Valul de renovări, Strategia „De la fermă la consumator”, planurile de acțiune pentru economia circulară și pentru reducerea la zero a poluării, Strategia pentru păduri, Strategia pentru protecția solului, Strategia pentru o mobilitate inteligentă și durabilă și Strategia reînnoită privind finanțarea durabilă.

În ultimii ani, UE a luat deja măsuri pentru a-și spori reziliența în temeiul Strategiei privind adaptarea din 2013¹³. Toate statele membre ale UE au în prezent o strategie sau un plan național de adaptare la schimbările climatice; adaptarea a fost integrată în politicile și bugetul pe termen lung ale UE, iar platforma Climate-ADAPT¹⁴ a devenit o referință pentru cunoștințele privind adaptarea. Comisia mondială pentru adaptare a recunoscut UE ca fiind un pionier în ceea ce privește integrarea considerațiilor legate de riscurile climatice în procesul decizional¹⁵. Prezenta nouă strategie se bazează pe această experiență, ridică nivelul de ambiție și se extinde pentru a acoperi noi domenii și priorități.

Statele membre vor continua să fie principalii parteneri de punere în aplicare - și o acțiune mai ambițioasă și mai proactivă la nivelul UE le-ar ajuta să își satisfacă nevoile în materie de adaptare. Nevoia unui sprijin sporit la nivelul UE este justificată de evaluarea impactului care însoțește prezenta strategie¹⁶. Chiar dacă provocările legate de adaptare sunt locale și specifice, soluțiile sunt adesea transferabile pe scară largă și aplicabile la scară regională, națională sau transnațională. Multe dintre consecințele schimbărilor climatice au o puternică dimensiune transfrontalieră (de exemplu în regiunea arctică, în macroregiuni sau bazine hidrografice) sau o dimensiune internațională (regiunile ultraperiferice ale UE și țările și teritoriile de peste mări) și există consecințe specifice UE la nivelul pieței unice. Solidaritatea între statele membre și în interiorul acestora este esențială pentru asigurarea rezilienței într-un mod just și echitabil. Comisia va colabora îndeaproape cu statele membre pentru punerea în aplicare a prezentei strategii și pentru o mai bună aliniere a acțiunilor de adaptare la nivel internațional și la nivelul UE. Adaptarea la nivel regional și local va fi, de asemenea, benefică, în timp ce Pactul climatic european¹⁷ va permite contribuția cetățenilor în mod individual, deoarece aceștia vor juca un rol-cheie în succesul strategiei de adaptare¹⁸.

Gravitatea provocării legate de adaptare face necesare eforturi la nivelul ansamblului instanțelor guvernamentale și al ansamblului societății. Este esențial ca sectorul public și cel privat să colaboreze mai strâns, în special în ceea ce privește finanțarea adaptării. Strategia, prin orientarea și instrumentele pe care le oferă, va sprijini sectorul privat în identificarea riscurilor și dirijarea investițiilor către acțiuni privind adaptarea și reziliența (și în vederea evitării măsurilor inadecvate). Prin oferirea de soluții pentru a răspunde preocupărilor în creștere generate de consecințele schimbărilor climatice (cum ar fi obligațiile de divulgare a informațiilor nefinanciare, taxonomia UE pentru activitățile durabile și Strategia reînnoită privind finanțarea durabilă), sunt sprijinite întreprinderile mari, IMM-urile, administrațiile locale, partenerii sociali și publicul larg. Aceasta va contribui și la

¹³ Evaluarea Strategiei UE privind adaptarea la schimbările climatice, [SWD/2018/461 final](#)

¹⁴ <https://climate-adapt.eea.europa.eu/>

¹⁵ <https://gca.org/reports/adapt-now-a-global-call-for-leadership-on-climate-resilience/>

¹⁶ SWD(2021)25 și SWD(2021)26.

¹⁷ <https://europa.eu/climate-pact>

¹⁸ Viitoarea Conferință privind viitorul Europei poate fi mobilizată pentru a promova sensibilizarea la problematica adaptării la toate nivelurile.

corectarea percepției greșite potrivit căreia adaptarea este doar un cost, când este, de fapt, o investiție.

Strategia își propune să concretizeze viziunea unei Uniuni reziliente la schimbările climatice în 2050 printr-o adaptare mai inteligentă, mai sistemică, mai rapidă și prin intensificarea acțiunilor internaționale. Acest lucru se traduce prin utilizarea unor date și cunoștințe îmbunătățite pe parcursul întregului ciclu de elaborare a politicilor, prin sprijin, la toate nivelurile, pentru elaborarea politicilor, gestionarea riscurilor climatice și prin accelerarea măsurilor de adaptare în general. Prin noua strategie, Comisia își îndeplinește rolul de a pregăti Europa să devină mai rezistentă la schimbările climatice. Punerea în aplicare integrală a acțiunilor prevăzute de strategie ar plasa Europa într-o poziție mult mai bună pentru a face față efectelor schimbărilor climatice chiar începând din 2030. Astfel, fiecare autoritate locală, fiecare întreprindere și fiecare gospodărie ar sensibilizate cu privire la adaptare și ar participa la planificarea acesteia; măsurile de adaptare în favoarea persoanelor celor mai afectate s-ar afla deja într-un stadiu avansat; și Uniunea ar exercita o influență preponderentă pe plan mondial în domenii precum serviciile climatice, măsurile destinate să garanteze reziliența la schimbările climatice sau soluțiile bazate pe natură.

2.1. Adaptare mai inteligentă: îmbunătățirea cunoștințelor și gestionarea incertitudinii

În pofida progreselor înregistrate, rămân încă lacune mari în ceea ce privește cunoștințele noastre în materie de adaptare. Schimbările climatice se manifestă într-o mare varietate de pericole, cu consecințe în aproape toate sectoarele. Prin urmare, baza de cunoștințe necesară pentru a contribui la o acțiune eficace este extinsă. Aceasta include incertitudinea cu privire la rapiditatea și măsura în care se vor produce schimbările climatice și la amploarea efectelor acestora asupra sistemelor naturale și umane, precum și cu privire la eficacitatea politicilor și a măsurilor. Devine din ce în ce mai necesar să se transpună multitudinea de informații disponibile privind clima în instrumente personalizate și ușor de utilizat. Trebuie să depășim frontierele cunoașterii în materie de adaptare și să obținem date mai multe și mai bune legate de climă, în special privind pierderile economice. După care, trebuie să integrăm toate aceste cunoștințe.

2.1.1. Împingerea frontierelor cunoașterii în materie de adaptare

Procesul decizional și acțiunea în fața incertitudinii climatice pot fi facilitate prin utilizarea celor mai recente cunoștințe științifice ca bază pentru luarea deciziilor. Dispunem deja de o bază solidă de cunoștințe pentru a acționa, dar sunt necesare eforturi în continuare în ceea ce privește adaptarea, costurile, beneficiile și efectele distributive ale acesteia. În plus, trebuie să ne bazăm pe date științifice pentru a înțelege mai bine legătura dintre pericolele legate de schimbările climatice și vulnerabilitățile și inegalitățile socioeconomice. Trebuie să dezvoltăm mecanisme de guvernare eficace și favorabile incluziunii care să asigure dialogul între factorii de decizie politică și oamenii de știință, de exemplu prin intermediul Conferinței europene bienale privind adaptarea la schimbările climatice. UE are o poziție potrivită pentru a facilita acest lucru, servindu-se de experiența sa din programele-cadru de cercetare și inovare, programul spațial și mecanismul de protecție civilă al Uniunii. Vor fi necesare progrese, de exemplu în ceea ce privește modelarea, astfel încât să se poată realiza estimări mai precise ale viitoarelor pagube și să se elaboreze măsuri de adaptare specifice, sau pentru a ne permite să înțelegem mai bine implicațiile asupra

sănătății, efectele în cascadă ale incidențelor simultane sau secvențiale ale fenomenelor climatice sau punctele de basculare din sistemele terestre¹⁹.

Transformarea digitală este esențială pentru atingerea obiectivelor de adaptare ale Pactului verde. Toate datele din inițiativele-far științifice ale UE cum ar fi Copernicus²⁰ și Rețeaua europeană de observare și date privind mediul marin (EMODnet)²¹ sunt disponibile gratuit și deschis pentru toți utilizatorii din întreaga lume. Serviciul Copernicus privind schimbările climatice va continua să îmbunătățească utilizabilitatea datelor și să dezvolte în continuare servicii cum ar fi serviciile privind atribuirea fenomenelor extreme²². Trebuie să promovăm utilizarea celor mai recente tehnologii digitale și servicii climatice pentru a fundamenta procesul decizional (de exemplu, teledetecția, stațiile meteorologice inteligente, inteligența artificială și calculul de înaltă performanță). Noi instrumente cum ar fi „Destinația Pământ” (*Destination Earth*) și „gemeni digitali” (*Digital Twins*)²³ sunt deosebit de promițătoare în ceea ce privește îmbunătățirea înțelegerii noastre cu privire la consecințele actuale și viitoare asupra climei la scară planetară și locală. Măsurătorile și observarea oceanelor vor fi, de asemenea, consolidate în continuare.

Trebuie să înțelegem mai bine interdependențele dintre schimbările climatice, ecosisteme și serviciile pe care le furnizează acestea. În cursul acestui secol se așteaptă schimbări majore ale ecosistemelor și ale tipurilor de vegetație pe suprafața terestră a Uniunii Europene, inclusiv în zonele protejate. Modificările ciclului și ale temperaturii apei sau creșterea nivelului mării vor exercita presiuni suplimentare asupra ecosistemelor. Se anticipează că, în cursul secolului, oceanul va înregistra condiții fără precedent caracterizate de creșterea temperaturilor, agravarea acidificării și reducerea cantității de oxigen. Avem nevoie de o refacere și o gestionare solide ale ecosistemelor, bazate pe cunoștințe științifice, care să contribuie la reducerea la minimum a riscurilor, să îmbunătățească reziliența și să asigure disponibilitatea neîntreruptă a serviciilor și a caracteristicilor vitale ale ecosistemelor: furnizarea de hrană, purificarea aerului și a apei, protecția împotriva inundațiilor, biodiversitatea și atenuarea schimbărilor climatice.

Comisia:

- *va contribui la eliminarea lacunelor în materie de cunoștințe cu privire la consecințele schimbărilor climatice și la reziliență, prin intermediul programelor Orizont Europa, Europa digitală, Copernicus și EMODnet;*
- *va îmbunătăți stadiul actual al instrumentelor de modelare a adaptării la schimbările climatice, de evaluare și gestionare a riscurilor, în vederea unei evoluții în direcția „modelării la nivel de active”.*

¹⁹ <https://media.nature.com/original/magazine-assets/d41586-019-03595-0/d41586-019-03595-0.pdf>

²⁰ Programul Copernicus este un program emblematic al UE. Prin monitorizarea terestră, a mediului marin, a schimbărilor climatice și a atmosferei, acesta furnizează un acces deplin, gratuit și deschis la un vast portofoliu de date de observare a Pământului și de date de la sol, precum și la produse și servicii.

²¹ <https://emodnet.eu/en>

²² Pentru a înțelege măsura în care fenomenele meteorologice și climatice extreme pot fi legate de schimbările climatice. A se vedea C3S.

²³ <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/destination-earth-destine#Digital-twins>

2.1.2. Date mai multe și de mai bună calitate privind riscurile și pierderile legate de schimbările climatice

Datele privind riscurile și pierderile legate de schimbările climatice²⁴ sunt esențiale pentru îmbunătățirea preciziei evaluării riscurilor climatice. Orice noi investiții și decizii politice ar trebui să ia în considerare aspecte legate de climă și de perspectivele de viitor, de la cele legate de renovarea locuințelor la IMM-urile care creează întreprinderi într-o zonă vulnerabilă, la întreprinderile mai mari care își gestionează lanțurile de aprovizionare, la băncile care acordă împrumuturi sau la planificarea de către municipalități a dezvoltării anumitor zone. În prezent, datele privind cuantificarea pierderilor cauzate de dezastre sunt nesatisfăcătoare: adesea acestea nu sunt înregistrate și/sau nu sunt disponibile într-un format și într-o bază de date accesibilă odată ce au fost colectate.

Pentru a evita decizii care să nu ia în considerare aspectele legate de schimbările climatice, datele provenind atât din sectorul privat, cât și din cel public ar trebui să fie înregistrate, colectate și partajate într-un mod cuprinzător și armonizat. Comisia va promova norme și specificații comune pentru înregistrarea și colectarea de date privind pierderile și riscurile fizice legate de schimbările climatice și va sprijini înregistrarea centralizată la nivelul UE a acestor date provenind atât din sectorul public, cât și din cel privat, prin Centrul său de date privind riscurile²⁵. Aceasta va încuraja la nivel național o abordare voluntară a parteneriatelor public-privat pentru colectarea și schimbul de date privind pierderile pe baza unei cooperări consolidate cu statele membre, cu municipalitățile și cu întreprinderile. De asemenea, Comisia va defini nevoile în materie de date și va analiza împreună cu sectoarele în cauză cele mai bune modalități de colectare a unor date cuprinzătoare și armonizate de la asigurători, conferind competențe Autorității Europene de Asigurări și Pensii Ocupaționale (EIOPA), în funcție de necesități.

Comisia va facilita accesul părților interesate la datele privind riscurile și pierderile legate de schimbările climatice. Revizuirea Directivei INSPIRE în 2021, ca parte a inițiativei „GreenData4All”, oferă ocazia de a revizui legislația pentru a acoperi datele privind pierderile cauzate de dezastre legate de mediu și de schimbările climatice, extinzând astfel domeniul de aplicare al accesului public. De asemenea, datele privind pierderile cauzate de dezastre legate de schimbările climatice ar putea fi considerate seturi de date cu valoare ridicată în viitoarele revizui ale actului de punere în aplicare a Directivei privind datele deschise și reutilizarea informațiilor din sectorul public. În mod similar, se va asigura faptul că datele colectate în cadrul parteneriatelor public-privat sunt cât mai accesibile posibil.

Comisia:

- *va promova și va sprijini utilizarea centrului său de date privind riscurile pentru a armoniza înregistrarea și colectarea unor date cuprinzătoare și detaliate privind riscurile și pierderile legate de schimbările climatice și va promova parteneriatele public-privat la nivel național pentru a colecta și partaja astfel de date;*

²⁴ Aceasta include pierderile publice și private cauzate de consecințele schimbărilor climatice, de exemplu pierderile de vieți, deteriorarea infrastructurii, sau eșecul operațiunilor comerciale. Sunt incluse, de asemenea, costurile intervenției în situații de urgență și ale redresării la nivelul activelor și la diferite niveluri administrative. [Înregistrarea și partajarea datelor privind riscurile și pierderile legate de schimbările climatice](#) contribuie la lucrările privind [Cadrul de la Sendai pentru reducerea riscurilor de dezastre](#).

²⁵ <https://drmkc.jrc.ec.europa.eu/risk-data-hub/>

- va examina, împreună cu EIOPA și cu sectoarele în cauză, cele mai bune modalități de a îmbunătăți colectarea unor date uniforme și cuprinzătoare privind pierderile asigurate și va conferi competențe EIOPA, în funcție de necesități;
- va extinde domeniul de aplicare al accesului public la informațiile de mediu din Directiva INSPIRE pentru a include datele privind riscurile și pierderile legate de schimbările climatice.

2.1.3. Transformarea Climate-ADAPT în platforma europeană de referință în materie de adaptare

Platformele de cunoștințe în domeniul climei joacă un rol din ce în ce mai important în procesul în procesul decizional pentru acțiunile de adaptare la schimbările climatice. Climate-ADAPT este deja un instrument de referință consacrat și o resursă de cunoștințe și este extins treptat, de exemplu prin accesul la datele Copernicus²⁶. Trebuie, însă, să investim mai mult în extinderea capacităților, a bazei sale de utilizatori și contribuitori, a comunicării și a impactului său²⁷. Acest lucru va stimula schimbul de cunoștințe, de bune practici și de soluții, inclusiv din proiectele finanțate de UE, implicând o rețea din ce în ce mai mare de utilizatori și comunicând cu aceasta. De asemenea, va colecta și prelucra date din toate sursele relevante și va dezvolta, ulterior, informații de înaltă calitate. Vor fi dezvoltate în continuare legăturile cu platformele transnaționale, naționale și subnaționale de adaptare, precum și conectarea și interoperabilitatea cu resursele relevante pentru consecințele asupra climei²⁸.

Avem nevoie de o înțelegere mai aprofundată a riscurilor sanitare legate de schimbările climatice și de o capacitate mai mare de a le contracara. Amenințările la adresa sănătății legate de schimbările climatice sunt în creștere; ele sunt grave și pot fi abordate numai la nivel transfrontalier. Aceste amenințări includ decesele și vătămările cauzate de căldură, inundații sau incendii forestiere, dar și apariția și răspândirea bolilor infecțioase și a alergenilor legate de schimbările geografice ale vectorilor și agenților patogeni²⁹. Schimbările climatice vor genera provocări din ce în ce mai mari pentru capacitatea sistemelor de sănătate publică de a funcționa în mod eficace, de exemplu de a dezvolta capacități de combatere a unor boli necunoscute anterior în Europa. Comisia va pune în comun și va stabili conexiuni între date, instrumente și expertiză pentru a comunica, monitoriza, analiza și preveni efectele schimbărilor climatice asupra sănătății umane pe baza abordării „O singură sănătate” (One Health).

Comisia:

- va actualiza și va extinde Climate-ADAPT ca sursă de cunoștințe privind consecințele schimbărilor climatice și adaptarea la acestea, inclusiv prin reunirea diverselor surse de informații, precum și ca mecanism de monitorizare

²⁶ Copernicus reunește Sistemul european de informare privind incendiile forestiere, Observatorul european al secetei și Sistemul european de avertizare în caz de inundații în cadrul Serviciului său de gestionare a situațiilor de urgență.

²⁷ Pe baza evaluării sale aprofundate <https://www.eea.europa.eu/publications/sharing-adaptation-information-across-europe>.

²⁸ De exemplu: Sistemul de informare privind pădurile din Europa, Observatorul european al solului, Sistemul de informare privind biodiversitatea pentru Europa, Observatorul european al secetei, Centrul de cunoștințe privind biodiversitatea, Polul științific al UE privind observarea Pământului.

²⁹ <https://www.eea.europa.eu/publications/healthy-environment-healthy-lives>

și raportare;

- va institui un observator european al climei și sănătății, în temeiul Climate-ADAPT.

2.2. O adaptare mai sistemică: sprijinirea elaborării de politici la toate nivelurile și în toate sectoarele

Schimbările climatice au un impact atât de generalizat încât răspunsul nostru la acestea trebuie să fie sistemic. Comisia va continua să integreze în mod activ considerațiile legate de reziliența la schimbările climatice în toate domeniile de politică relevante aplicabile atât sectorului public, cât și celui privat. Integrarea acestor considerații se va extinde dincolo de sectoarele vizate de Strategia UE privind adaptarea din 2013, care a inclus agricultura, infrastructurile și asigurările. De asemenea, va sprijini dezvoltarea în continuare și, mai important, punerea în aplicare a strategiilor și planurilor în materie de adaptare la toate nivelurile de guvernare. În această abordare sistemică, există trei priorități transversale: integrarea adaptării în politica macrobugetară, găsirea de soluții bazate pe natură pentru adaptare și acțiunile locale de adaptare.

2.2.1. Îmbunătățirea strategiilor și planurilor de adaptare

Strategiile de adaptare la toate nivelurile trebuie să fie eficace și să se bazeze pe cunoștințele științifice cele mai recente. Strategiile de adaptare vor rămâne instrumente importante. Autoritățile naționale, regionale și locale ar trebui să le dezvolte în continuare. Comisia oferă sprijin prin intermediul Instrumentului său de sprijin tehnic pentru consolidarea capacității administrative în statele membre în vederea punerii în aplicare a politicilor UE în materie de adaptare la schimbările climatice. Comisia și țările și regiunile participante vor stimula cooperarea transfrontalieră prin cadrele de cooperare prevăzute de strategiile macroregionale ale UE,³⁰ prin strategiile pentru bazinele maritime și alte strategii maritime³¹, prin programele de finanțare Interreg și prin oportunitățile de cooperare și conectare în rețea oferite de politica agricolă comună. Acest lucru va contribui la punerea în aplicare a măsurilor de adaptare prin acțiuni coordonate și prin acțiuni comune atât între statele membre, cât și între UE și țările terțe. De asemenea, Comisia va încuraja schimbul de cele mai bune practici și cele mai bune soluții la provocările comune legate de adaptare între regiunile ultraperiferice și cu vecinii acestora. Ca parte a procesului de raportare privind funcționarea politicii comune în domeniul pescuitului, Comisia va evalua modul în care această politică contribuie la adaptarea la schimbările climatice.

Monitorizarea, raportarea și evaluarea sunt esențiale pentru a stabili o bază solidă pentru măsurarea progreselor în materie de adaptare. Regulamentul de punere în aplicare privind guvernarea uniunii energetice și a acțiunilor climatice³² prevede deja structura, formatul, procesele de transmitere și revizuirea informațiilor în materie de adaptare raportate de statele membre. Această raportare solidă sprijină de asemenea punerea în aplicare a planurilor naționale privind energia și clima, de exemplu în ceea ce privește protecția securității aprovizionării cu energie a UE împotriva consecințelor schimbărilor climatice. Deși specificitatea locală a adaptării face adesea dificilă comparația, se pot face comparații în cazul unor zone care traversează mai multe frontiere și care prezintă riscuri

³⁰ https://ec.europa.eu/regional_policy/en/policy/cooperation/macro-regional-strategies/

³¹ https://ec.europa.eu/maritimeaffairs/policy/sea_basins_ro

³² [Regulamentul de punere în aplicare \(UE\) 2020/1208](#) al Comisiei

comune în materie de climă. Astfel de zone includ bazine hidrografice, zone montane, insule sau regiuni ultraperiferice (care sunt deosebit de vulnerabile la schimbările climatice). Comisia va dezvolta în continuare indicatori adecvați și un cadru de evaluare a rezilienței pe baza experienței acumulate în ceea ce privește tablourile de bord privind pregătirea pentru adaptare aferente Strategiei privind adaptarea din 2013 și în conformitate cu lucrările Comitetului pentru adaptare al CCONUSC.

Coerența politicilor trebuie să țină seama în mod sistematic de adaptare pentru a evita ca acest obiectiv să fie compromis prin inadvertență. Ori de câte ori este relevant, în procesul de elaborare a politicilor, UE și statele membre ar trebui să aplice următoarele principii de coerență a politicilor: asigurarea faptului că reglementarea și finanțarea țin seama de riscul de dezastre pentru a evita crearea de noi expuneri; reducerea riscurilor existente prin consolidarea rezilienței, prevenție și pregătire; gestionarea riscului rezidual. Aceste principii ar trebui să fie integrate, de exemplu, în licitații și în criteriile de selecție pentru proiectele finanțate de UE, precum și, în mod mai general, să fie luate în considerare în mod corespunzător în procesul de elaborare a politicilor. Atunci când va îmbunătăți modul în care orientările sale privind o mai bună legislație și instrumentele sale de sprijin tratează chestiunile legate de sustenabilitate, astfel cum s-a anunțat în Pactul verde european, Comisia se va asigura că aspectele legate de adaptarea la schimbările climatice sunt luate în considerare în mod corespunzător și proporțional.

Comisia:

- *va stimula cooperarea regională și transfrontalieră și va consolida orientările privind strategiile naționale de adaptare în cooperare cu statele membre;*
- *va îmbunătăți monitorizarea, raportarea și evaluarea prin utilizarea unui cadru armonizat de standarde și indicatori;*
- *va furniza instrumente de evaluare ex ante a proiectelor pentru a identifica mai bine beneficiile conexe și efectele pozitive ale proiectelor de adaptare și prevenție asupra economiei;*
- *își va actualiza orientările și setul de instrumente pentru o mai bună legislație în scopul de a reflecta mai bine principiile de coerență a politicilor de gestionare a riscurilor climatice.*

2.2.2. Stimularea rezilienței locale, individuale și juste

Nivelul local este piatra de temelie a adaptării, astfel încât sprijinul UE trebuie să contribuie la consolidarea rezilienței locale. Sprijinul financiar disponibil este din ce în ce mai important, prin intermediul fondurilor structurale și de investiții europene³³, al politicii agricole comune, al programului LIFE și al Mecanismului de redresare și reziliență. Comisia va sprijini adoptarea la nivel local a datelor și soluțiilor digitale și inteligente legate de adaptarea la schimbările climatice, concepute astfel încât să corespundă specificităților locale și regionale. Aceasta se va baza pe inițiativele și instrumentele existente, cum ar fi piața EIP-SCC³⁴, programul Europa digitală, programul Orizont Europa și provocarea „Orașe

³³ [În principal prin Fondul de coeziune](#) și prin Fondul european de dezvoltare regională și, într-o mai mică măsură, prin Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală, prin Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime și Fondul social european.

³⁴ <https://eu-smartcities.eu/>

inteligente”³⁵. Pentru a încuraja cetățenii europeni și a le da posibilitatea de a lua măsuri directe de adaptare, Comisia va face apel la inițiativa Pactului climatic european și la Coaliția „Educație pentru climă”³⁶ pentru a informa, inspira și crea legături.

Convenția primarilor din UE și Convenția globală a primarilor vor fi consolidate pentru a putea sprijini autoritățile locale și regionale. În cadrul Convenției primarilor din UE, Uniunea va furniza sprijin în materie de politici destinat autorităților pentru a le ajuta să treacă de la planificare la acțiune. Acest mecanism va oferi asistență tehnică directă pentru a contribui la elaborarea și punerea în aplicare a planurilor și strategiilor de adaptare ale acestora. UE va încuraja o implicare și mai mare a organismelor regionale în stabilirea agendei de adaptare prin intermediul Agendei urbane a UE, prin grupurile de acțiune locală din domeniul pescuitului și va implica reprezentanții Comitetului Regiunilor ca parte a Convenției primarilor din UE.

Realizarea rezilienței într-un mod just și echitabil este esențială pentru ca beneficiile adaptării la schimbările climatice să fie distribuite în mod amplu și echitabil. Regiunile și cetățenii europeni sunt afectați în mod direct de schimbările climatice, de exemplu prin pierderea de locuri de muncă în sectoarele afectate în mod direct de schimbările climatice cum ar fi agricultura, pescuitul și turismul. Expunerea inegală și vulnerabilitatea diferitelor regiuni și grupuri socioeconomice la consecințele schimbărilor climatice face și mai dramatice inegalitățile și vulnerabilitățile preexistente³⁷. Consecințele schimbărilor climatice nu sunt neutre. Bărbații și femeile, persoanele mai în vârstă, persoanele cu dizabilități, persoanele strămutate sau marginalizate social dispun de capacități de adaptare diferite. Măsurile de adaptare trebuie să ia în considerare situația acestora. Este din ce în ce mai necesar sprijinul pentru inițiative în domeniile educației, formării și reconversiei care să conducă la locuri de muncă verzi. UE va promova strategii și politici de diversificare economică pe termen lung care să le permită lucrătorilor să se recalifice și să se orienteze către sectoare de creștere verde, asigurând în același timp o forță de muncă suficientă și înalt calificată. Acest lucru va necesita o mai bună înțelegere a efectelor schimbărilor climatice asupra lucrătorilor, a condițiilor de muncă, a sănătății și siguranței, prin evaluarea efectelor distributive aferente și implicarea partenerilor sociali. Se poate obține sprijin prin intermediul Agendei pentru competențe în Europa, al Garanției pentru tineret, al Fondului social european Plus (fondurile ESI +) sau al Mecanismului de redresare și reziliență.

Comisia:

- *va intensifica sprijinul acordat planificării și punerii în aplicare a adaptării locale și va lansa un mecanism de sprijin pentru adaptare în cadrul Convenției primarilor din UE;*
- *va sprijini reconversia și recalificarea lucrătorilor pentru o reziliență justă și echitabilă prin educație și formare prin intermediul FSE +, al Erasmus + și al Corpului european de solidaritate;*
- *va continua să asigure punerea în aplicare a legislației existente în domeniul social și al ocupării forței de muncă și, acolo unde este relevant, va avea în vedere propunerea de noi inițiative care să sporească protecția lucrătorilor împotriva consecințelor schimbărilor climatice.*

³⁵ <https://www.intelligentcitieschallenge.eu/>

³⁶ https://ec.europa.eu/education/education-in-the-eu/european-education-area/education-climate-coalition_ro

³⁷ A se vedea [raportul AEM](#): Expunere inegală și efecte inegale

2.2.3. Integrarea rezilienței la schimbările climatice în cadrele bugetare naționale

Cadrele bugetare naționale din UE acoperă doar într-o măsură limitată riscurile bugetare legate de schimbările climatice și de dezastrele naturale. Ajutorul și reconstrucția în urma unor fenomene meteorologice extreme și a unor fenomene cu declanșare lentă vor duce la creșterea cheltuielilor publice, inclusiv prin compensarea pierderilor neasigurate. Efectele asupra capacității de producție pot avea consecințe negative asupra creșterii economice. Gestionarea riscurilor de dezastre include procese și instrumente de abordare *ex ante* a riscurilor climatice și de reducere *ex post* a consecințelor dezastrelor. Acest lucru trebuie să se reflecte atât în planificarea bugetară, cât și în guvernanță și în acordurile instituționale. Finanțarea riscului de dezastre poate fi completată printr-o combinație de instrumente de gestionare a riscurilor și de partajare a riscurilor furnizate de sectorul privat, adaptate în funcție de gravitatea și frecvența dezastrelor. Dat fiind efectul posibil asupra stabilității fiscale, este nevoie, totodată, să fie gestionate riscurile la adresa sustenabilității datoriei publice pe termen lung.

Reziliența macrobugetară necesită luarea în considerare a scenariilor climatice plauzibile în politicile economice și înțelegerea gestionării riscurilor de dezastre³⁸. Consecințele și probabilitatea unor scenarii plauzibile privind schimbările climatice ar trebui analizate în cadrul unor evaluări pertinente ale riscurilor. În schimb, elaborarea de analize de scenarii ar trebui să contribuie la realizarea unor teste de rezistență aplicate variabilelor macroeconomice³⁹. Ar trebui puse la dispoziție evaluări solide ale principalelor consecințe economice generate de riscurile naturale, iar estimările consecințelor bugetare ale acestora ar trebui reflectate în procesul de planificare bugetară. Prin luarea în considerare în planificarea bugetară a evaluărilor cantitative ale riscurilor de dezastre s-ar permite disponibilizarea rapidă a unor fonduri adecvate nevoilor. Fondurile și instrumentele specifice, atât la nivelul UE, cât și la nivel național, cum ar fi Fondul de solidaritate al UE⁴⁰, pot contribui la operațiunile de urgență și de redresare postdezastru. Aceasta trebuie să includă cel puțin considerente de tip „reconstrucție mai temeinică”. Transparența cu privire la aceste contribuții poate oferi stimulente pentru adaptare și poate reduce hazardul moral⁴¹.

Obiectivele de adaptare la schimbările climatice și de reziliență sunt integrate în efortul depus la nivelul UE pentru redresarea în urma pandemiei de COVID-19. Sprijinirea redresării va rămâne un obiectiv central al politicii macrobugetare pe termen scurt și mediu. Amploarea și natura cheltuielilor, inclusiv din bugetele naționale, scot în evidență importanța aplicării principiului unei „reconstrucții mai temeinice”. Mecanismul de redresare și reziliență va sprijini statele membre în procesul lor de redresare economică și în consolidarea rezilienței pe termen lung. Se așteaptă ca planurile naționale de redresare și reziliență să sprijine investițiile și reformele menite să îmbunătățească reziliența la schimbările climatice în întreaga UE. Cel puțin 37 % din bugetele alocate planurilor ar trebui orientate către acțiuni de combatere a schimbărilor climatice care să acopere atât eforturile de atenuare, cât și pe

³⁸ Sensibilitatea la schimbările climatice este o variabilă estimată – politica economică trebuie să fie pregătită pentru situația în care, pentru o anumită cantitate de emisii, temperaturile globale cresc mult mai mult decât se preconizase în cele mai probabile scenarii. A se vedea, de exemplu, [CRESCENDO](#).

³⁹ Scenariile de referință privind poziția UE la nivel internațional până în 2040 vor fi elaborate în Raportul privind analiza prospectivă al Comisiei din 2021.

⁴⁰ https://ec.europa.eu/regional_policy/ro/funding/solidarity-fund/

⁴¹ Utilizarea etapelor de redresare, reabilitare și reconstrucție după un dezastru pentru a spori reziliența comunităților prin integrarea măsurilor de reducere a riscului de dezastre în refacerea infrastructurii fizice și în revitalizarea mijloacelor de subzistență, a economiilor și a mediului ([Adunarea Generală a Organizației Națiunilor Unite, 2016](#)).

cele de adaptare. În plus, Mecanismul de redresare și reziliență nu va sprijini măsuri care dăunează semnificativ mediului⁴², inclusiv obiectivului de adaptare la schimbările climatice.

Comisia:

- *va elabora modalități de măsurare a impactului potențial al riscurilor legate de schimbările climatice asupra finanțelor, va dezvolta instrumente și modele pentru testele de rezistență la constrângerile de climă și va iniția discuții cu statele membre cu privire la o mai bună luare în considerare a schimbărilor climatice în cadrele naționale de raportare și fiscale;*
- *va examina și va discuta cu statele membre acțiunile menite să atenueze impactul fiscal al evenimentelor legate de climă și să reducă riscurile în ceea ce privește sustenabilitatea fiscală;*
- *va examina, împreună cu statele membre, dacă și în ce măsură programele de stabilitate și de convergență ar putea contribui la dimensiunea adaptării la schimbările climatice;*
- *va promova o mai bună coordonare și complementaritate între operațiunile de urgență și de redresare postdezastru finanțate de Fondul de solidaritate al Uniunii Europene și de alte fonduri ale UE pentru a încuraja principiul „unei reconstrucții mai temeinice”.*

2.2.4. Promovarea soluțiilor bazate pe natură pentru adaptare

Punerea în aplicare a soluțiilor bazate pe natură la o scară mai mare ar spori reziliența la schimbările climatice și ar contribui la realizarea mai multor obiective ale Pactului verde. Infrastructurile albastre-verzi (spre deosebire de cele gri)⁴³ reprezintă soluții multifuncționale, „fără regrete” care, în același timp, oferă beneficii de mediu, sociale și economice și contribuie la consolidarea rezilienței la schimbările climatice⁴⁴. De exemplu, protejarea și refacerea zonelor umede, a turbăriilor, a ecosistemelor costiere și marine; dezvoltarea spațiilor verzi urbane și instalarea de acoperișuri și pereți verzi; promovarea și gestionarea durabilă a pădurilor și a terenurilor agricole va contribui la adaptarea la schimbările climatice într-un mod eficient din punctul de vedere al costurilor. Este esențial să se cuantifice mai bine beneficiile acestora și să fie mai bine comunicate responsabililor de elaborarea politicilor și practicienilor la toate nivelurile, pentru a îmbunătăți gradul de utilizare⁴⁵. În plus, Comisia va elabora un mecanism de certificare pentru eliminările de dioxid de carbon, care va permite monitorizarea și cuantificarea solidă a beneficiilor climatice ale multor soluții bazate pe natură.

Soluțiile bazate pe natură sunt esențiale pentru menținerea apei, oceanelor și a solurilor sănătoase. Acestea trebuie să joace un rol mai important în cadrul gestionării folosirii terenurilor și al planificării infrastructurii pentru a reduce costurile, a furniza servicii reziliante la schimbările climatice și a îmbunătăți conformitatea cu cerințele Directivei-cadru privind apa pentru o stare ecologică bună. Utilizarea soluțiilor bazate pe natură în apele

⁴² În sensul articolului 17 din [Regulamentul privind taxonomia \[Regulamentul \(UE\) 2020/852\]](#).

⁴³ https://ec.europa.eu/environment/nature/ecosystems/benefits/index_en.htm

⁴⁴ Soluțiile bazate pe natură sunt inspirate și susținute de natură. A se vedea [aici](#) și [Concluziile Consiliului European din 16 octombrie 2020](#).

⁴⁵ Aceasta se poate baza pe [orientările ONU](#), [documentele de cercetare și de orientare sustinute de UE](#) și pe [standardele globale pentru soluții bazate pe natură](#) ale Uniunii Internaționale pentru Conservarea Naturii.

interioare, inclusiv refacerea funcției de absorbție a solurilor, va stimula aprovizionarea cu apă curată și proaspătă și va reduce riscul de inundații. În zonele costiere și maritime, soluțiile bazate pe natură vor consolida apărarea zonelor costiere și vor reduce riscul de proliferare a algelor. În același timp, acestea vor oferi beneficii precum sechestrarea carbonului, oportunitățile turistice și conservarea și refacerea biodiversității.

Europa trebuie să mobilizeze mai multe investiții în soluții bazate pe natură pentru a genera câștiguri în materie de adaptare, atenuare, reducere a riscului de dezastre, biodiversitate și sănătate. Investițiile în soluții bazate pe natură trebuie să fie viabile pe termen lung, deoarece schimbările climatice intensifică presiunea asupra ecosistemelor. Acest lucru poate fi realizat prin abordări și produse de finanțare noi și inovatoare în cadrul InvestEU⁴⁶, prin sprijin specific în cadrul programelor politicii de coeziune și prin sprijin pentru investiții, programe ecologice și servicii de consiliere în cadrul politicii agricole comune. Prin intermediul sechestrării carbonului în solurile agricole, Comisia va promova un nou model de afaceri pentru eliminarea carbonului prin sechestrarea acestuia în sol, inclusiv stimulente financiare pentru introducerea soluțiilor bazate pe natură.

Comisia:

- *va propune soluții bazate pe natură pentru eliminarea carbonului, inclusiv contabilizarea și certificarea în cadrul viitoarelor inițiative privind sechestrarea carbonului în solurile agricole;*
- *va dezvolta aspectele financiare ale soluțiilor bazate pe natură și va promova dezvoltarea de abordări și de produse financiare care să acopere, de asemenea, adaptarea bazată pe natură;*
- *va continua să stimuleze și să sprijine statele membre să introducă soluții bazate pe natură prin evaluări, orientări, consolidarea capacităților, precum și prin finanțare din partea UE.*

2.3. Adaptare mai rapidă: Accelerarea adaptării la toate nivelurile

Pentru a accelera acțiunile de adaptare, punerea în aplicare necesită resurse proporționale cu provocarea. UE a majorat obiectivul de cheltuieli pentru acțiunile climatice la 30 % în bugetul său pe termen lung pentru 2021-2027, adaptarea fiind o componentă-cheie. Consolidarea în continuare a dimensiunii sociale în bugetul UE în cadrul Fondului social european va debloca mai mult sprijin pentru a proteja persoanele cele mai vulnerabile. Cu toate acestea, pe baza estimărilor investițiilor necesare pentru a răspunde nevoilor de adaptare, există un deficit de finanțare considerabil pentru investițiile care favorizează reziliența la schimbările climatice în Europa⁴⁷, astfel încât sunt necesare alte surse de finanțare. Banca Europeană de Investiții a anunțat în noua sa foaie de parcurs privind clima⁴⁸ sprijinul deplin pentru noua Strategie a UE privind adaptarea, care va fi detaliată ulterior până la sfârșitul anului 2021. BEI se va asigura că toate operațiunile pe care le sprijină sunt reziliente la schimbările climatice și va urmări în mod activ oportunitățile de investiții în dezvoltarea și implementarea de tehnologii, produse și servicii reziliente la schimbările climatice.

⁴⁶ Respectând pe deplin abordarea bazată pe cerere.

⁴⁷ Evaluarea economică la nivelul UE a adaptării la schimbările climatice [BASE](#)(2016).

⁴⁸ [Foaia de parcurs privind schimbările climatice 2021-2025](#) a BEI (Adoptată în noiembrie 2020).

Decalajul în ceea ce privește adaptarea la schimbările climatice este semnificativ și în creștere, astfel încât trebuie să îl atenuăm mai rapid. Agenția Europeană de Mediu a subliniat în mod constant acest aspect în rapoartele sale de evaluare privind adaptarea⁴⁹. Progresele în ceea ce privește planificarea adaptării rămân lente, iar punerea în aplicare și monitorizarea sunt și mai lente. Măsurile actuale se concentrează în principal pe creșterea gradului de conștientizare, pe organizarea instituțională sau pe elaborarea de politici, dar, de fapt, introducerea unor soluții fizice, cum ar fi crearea mai multor spații verzi pentru a reduce impactul valurilor de căldură sau ajustarea sistemelor de canalizare pentru a face față mai bine deversărilor de ape pluviale, a rămas în urmă. Prin urmare, scopul acestei strategii este de a reorienta atenția către dezvoltarea și introducerea unor soluții, pentru a contribui la reducerea riscului climatic, pentru a spori protecția climei și pentru a proteja accesul la apă dulce.

2.3.1. Accelerarea introducerii soluțiilor de adaptare

Lipsa accesului la soluții care pot fi puse în aplicare reprezintă unul dintre principalele obstacole în calea adaptării. Programul-cadru al UE și Comunitatea de cunoaștere și inovare în domeniul climei⁵⁰ sprijină deja inovarea în materie de adaptare, dar analizele recente arată necesitatea intensificării acesteia⁵¹. Una dintre misiunile propuse în cadrul programului Orizont Europa va fi „Adaptarea la schimbările climatice, inclusiv transformarea societății”⁵². Misiunea va testa soluții integrate care pot realiza viziunea privind reziliența la schimbările climatice până în 2050, punând accentul pe implicarea cetățenilor. Aceste soluții ar putea fi apoi aplicate la scară largă și introduse în Europa și în afara acesteia. Obiectivul propunerii de misiune este de a sprijini 200 de comunități în vederea dezvoltării de soluții pentru adaptarea transformatoare și de a aplica la scară largă 100 de demonstrații aprofundate de reziliență la schimbările climatice. De asemenea, Orizont Europa a planificat misiuni privind sănătatea solului, orașele neutre din punct de vedere climatic și oceanele, care sunt direct relevante pentru acțiunile de adaptare⁵³.

Sunt necesare de urgență soluții pentru a-i ajuta pe fermieri și pe administratorii de terenuri să facă față riscurilor climatice. Limitele regiunilor biogeografice de astăzi vor evolua spre nord și în amonte, schimbând modelele de vegetație și ecosistemele și generând schimbări majore în păduri și în terenurile agricole. Este posibil ca copacii și culturile să nu fie în măsură să țină pasul cu aceste schimbări, în special atunci când habitatele adecvate sunt fragmentate. Una dintre soluții este o mai bună utilizare a diversității genetice și a resurselor genetice nedăunătoare vegetale pentru adaptare, pe baza celor mai recente date științifice. Acest lucru poate fi realizat, de exemplu, printr-o mai bună integrare a considerațiilor legate de adaptare în modul în care sunt gestionate pădurile. Comisia va facilita extinderea ofertei de material adecvat de reproducere a plantelor de înaltă calitate pentru a sprijini adaptarea în agricultură, în silvicultură și în gestionarea ecosistemelor terestre. Sunt necesare eforturi suplimentare pentru a încuraja producția și transferul de semințe și de material de plantare colaborative și transnaționale prin politici și măsuri active, prin modificarea Directivei

⁴⁹ Cele mai recente informații [cu privire la adaptarea urbană](#).

⁵⁰ <https://www.climate-kic.org/>

⁵¹ Ponderea invențiilor de adaptare la schimbările climatice în 2015 a fost aproximativ aceeași ca în 1995, în timp ce inovarea în domeniul atenuării schimbărilor climatice aproape s-a dublat. În plus, doar un număr mic de invenții în materie de adaptare sunt transferate la nivel transfrontalier și practic nu există niciun transfer de cunoștințe brevetate către țările cu venituri reduse ([Banca Mondială](#)).

⁵² https://ec.europa.eu/info/publications/climate-resilient-europe_ro

⁵³ https://ec.europa.eu/info/horizon-europe/missions-horizon-europe_ro

privind comercializarea materialului forestier de reproducere și a directivelor privind comercializarea semințelor și a altor materiale de înmulțire⁵⁴.

Sistemele de sprijin și consultanța tehnică pentru luarea deciziilor privind reziliența la schimbările climatice trebuie să devină mai accesibile și mai rapide pentru a încuraja adoptarea lor. Comisia va sprijini dezvoltarea unor soluții de reacție rapidă pentru responsabilii de elaborarea politicilor și practicienii din domeniul adaptării. Aceste soluții ar trebui să respecte un calendar și să utilizeze resursele disponibile pentru sectorul financiar, IMM-uri sau micii fermieri și să se bazeze pe date esențiale din programul Copernicus și din alte surse. Autoritățile publice și administratorii de zonă responsabili de siturile Natura 2000 au nevoie de orientări privind abordări de conservare și strategii de adaptare adecvate. Investițiile majore ale sectorului privat în soluții de adaptare vor spori, de asemenea, gama de opțiuni disponibile și le vor face mai accesibile pentru toți. Taxonomia UE pentru activități durabile acoperă adaptarea⁵⁵ și va acționa ca un catalizator și un stimulent pentru canalizarea finanțării private în favoarea sporirii rezilienței la schimbările climatice.

Comisia:

- *va pune în aplicare misiunea planificată a programului Orizont Europa privind „Adaptarea la schimbările climatice” și alte misiuni relevante pentru adaptare, inclusiv privind sănătatea solurilor, orașele neutre din punct de vedere climatic și oceanele, odată ce acestea sunt aprobate;*
- *va sprijini dezvoltarea unor soluții de adaptare suplimentare, inclusiv a unor instrumente de sprijin pentru luarea rapidă a deciziilor, pentru a îmbogăți setul de instrumente pentru profesioniștii din domeniul adaptării;*
- *va integra adaptarea în actualizarea orientărilor privind Natura 2000 și schimbările climatice, precum și în orientările privind împădurirea și reîmpădurirea favorabile biodiversității, precum și în viitoarea Strategie pentru păduri;*
- *își va consolida sprijinul pentru protejarea potențialului resurselor genetice pentru adaptare, inclusiv prin propunerea de legislație privind producția și comercializarea semințelor;*
- *va dezvolta în continuare taxonomia UE pentru activități durabile în materie de adaptare la schimbările climatice.*

2.3.2. Reducerea riscurilor legate de schimbările climatice

Investițiile în infrastructuri reziliente la schimbările climatice sunt rentabile. Infrastructurile durează adesea mai multe decenii, dar o mare parte dintre ele nu se acomodează bine la schimbările climatice. Pentru a reduce la minimum riscul de dezastre și pentru a fi eficiente din punctul de vedere al costurilor pe toată durata lor de viață, investițiile în infrastructură ar trebui să fie reziliente la schimbările climatice. Acest lucru poate necesita un cost inițial suplimentar de aproximativ 3 % dintr-un proiect, dar investițiile în reziliență prezintă un raport costuri-beneficii de aproximativ 1:4⁵⁶. Comisia a elaborat orientări detaliate privind reziliența la schimbările climatice pentru noile proiecte majore de

⁵⁴ https://ec.europa.eu/food/plant/plant_propagation_material/legislation/eu_marketing_requirements_en

⁵⁵ Taxonomia UE privind activitățile durabile. Pentru informații suplimentare faceți clic aici.

⁵⁶ <https://gca.org/reports/adapt-now-a-global-call-for-leadership-on-climate-resilience/>

infrastructură. Aceste orientări au fost actualizate și vor fi extinse la alte fonduri ale UE⁵⁷, acordând o atenție deosebită infrastructurii critice. Comisia va continua să actualizeze aceste orientări și să le extindă la infrastructurile existente și va promova utilizarea acestora în alte domenii decât cele finanțate de UE. De asemenea, Comisia va utiliza instrumente de politică externă pentru a promova adoptarea acestora la nivel internațional. Comisia a colaborat cu organizațiile europene de standardizare pentru a actualiza standardele care reglementează siguranța și performanța infrastructurilor într-un climat în schimbare. Această colaborare a dus la crearea de orientări pentru cei care elaborează standarde și la actualizarea a 12 standarde de infrastructură, în cadrul unui proiect-pilot. Această acțiune va acoperi o gamă mai largă de standarde și va contribui la accelerarea standardizării soluțiilor de adaptare⁵⁸. Comisia va încuraja statele membre să asocieze organisme de standardizare națională la punerea în aplicare a strategiilor lor naționale de adaptare, în complementaritate cu activitatea de standardizare de la nivelul UE.

Acțiunile de adaptare la schimbările climatice trebuie să exploateze mai bine sinergiile cu activități mai ample de reducere și prevenire a riscului de dezastre. Ambele oferă o serie de abordări complementare pentru gestionarea riscurilor climatice în vederea construirii unor societăți reziliente. O mai bună coerență în ceea ce privește practicile, standardele, orientările, obiectivele, resursele și cunoștințele ar putea fi obținută printr-o coordonare mai strânsă la nivel național, la nivelul UE (în cadrul mecanismului de protecție civilă al Uniunii) și la nivel internațional (în temeiul Cadrului de la Sendai pentru reducerea riscurilor de dezastre). Comisia va elabora o evaluare a riscurilor climatice la nivelul UE, bazându-se pe documentul de lucru al serviciilor Comisiei intitulat *Overview of natural and man-made disaster risks the European Union may face* („Privire de ansamblu asupra riscurilor de catastrofe naturale și de catastrofe produse de om cu care s-ar putea confrunta Uniunea Europeană”)⁵⁹, pe proiecte de cercetare relevante⁶⁰, pe seria sa de rapoarte PESETA⁶¹ și ținând seama de reglementările sectoriale existente. Această evaluare va acorda o atenție deosebită amenințărilor la adresa sănătății, vulnerabilităților ecosistemelor, infrastructurilor critice, proiectelor TEN-E de interes comun⁶², precum și punctelor nevralgice ale coridoarelor TEN-T și ale rețelelor. Comisia va contribui la remedierea revărsărilor de ape pluviale și a scurgerilor urbane în cadrul revizuirii Directivei privind tratarea apelor urbane reziduale și va face schimb de bune practici privind prevenirea poluării apei prin accidente industriale cauzate de inundații și secete.

Trebuie să depunem mai multe eforturi pentru a pregăti parcul imobiliar al Europei pentru a face față efectelor schimbărilor climatice. Condițiile meteorologice extreme și schimbările climatice de lungă durată pot deteriora clădirile și potențialul lor de atenuare, de exemplu panourile solare sau izolarea termică în urma căderilor de grindină. Cu toate acestea, clădirile pot contribui, de asemenea, la o adaptare la scară largă, de exemplu grație

⁵⁷ În bugetul pe termen lung al UE (2021-2027): InvestEU, Mecanismul pentru interconectarea Europei (MIE), Fondul de dezvoltare regională (FEDR), Fondul de coeziune (FC) și Fondul pentru o tranziție justă (FTJ).

⁵⁸ Actualizarea standardelor existente privind siguranța și performanța infrastructurilor și a echipamentelor în vederea adaptării acestora la condițiile climatice viitoare. Standardele promovează, de asemenea, soluții tehnice care ajută adaptarea activelor la schimbările climatice, de exemplu acoperișuri și pereți verzi.

⁵⁹ Documentul de lucru al serviciilor Comisiei SWD(2020) 330 final. https://ec.europa.eu/echo/news/european-commission-publishes-new-report-disaster-risks-eu_en

⁶⁰ De exemplu, referitoare la legătura dintre adaptarea la schimbările climatice și reducerea riscului de dezastre sau la riscurile în cascadă generate de efectele schimbărilor climatice.

⁶¹ <https://ec.europa.eu/jrc/en/peseta-iv>

⁶² Regulamentul TEN-E revizuit include o cerință ca proiectele de interes comun să integreze măsuri de adaptare la schimbările climatice atât în faza de proiectare, cât și în cadrul evaluării impactului asupra mediului și al autorizațiilor de mediu relevante.

acoperișurilor și pereților verzi care facilitează local retenția de apă, reducând astfel efectul de insulă termică urbană. Inițiativa „Valul de renovări ale clădirilor” și Planul de acțiune pentru economia circulară identifică reziliența la schimbările climatice ca fiind un principiu-cheie. Comisia va analiza opțiunile de a anticipa mai bine stresul provocat de schimbările climatice asupra clădirilor și de a integra aspectele legate de reziliența la schimbările climatice în construcția și renovarea clădirilor prin intermediul criteriilor de achiziții publice verzi pentru clădirile publice, al registrului digital al clădirilor și ca parte a procesului de revizuire a Directivei privind performanța energetică a clădirilor și a Regulamentului privind produsele pentru construcții.

Comisia:

- *va consolida orientările în materie de reziliență la schimbările climatice și va promova utilizarea acestora în Europa și în afara acesteia;*
- *va elabora o evaluare a riscurilor climatice la nivelul UE și va consolida considerentele climatice în cadrul prevenirii și gestionării riscurilor de dezastre la nivelul UE;*
- *va aborda pregătirea și capacitatea sa de reacție la amenințările la adresa sănătății legate de schimbările climatice, inclusiv prin intermediul Cadrului UE privind amenințările la adresa sănătății și, după caz, prin intermediul Autorității pentru pregătire și răspuns în situații de urgență sanitară, care urmează să fie înființată;*
- *va consolida cooperarea cu organizațiile de standardizare în vederea asigurării unor standarde reziliente la schimbările climatice și a elaborării de noi standarde pentru soluțiile de adaptare la schimbările climatice;*
- *va sprijini integrarea considerațiilor privind reziliența la schimbările climatice în criteriile aplicabile construcției și renovării clădirilor și infrastructurilor critice.*

2.3.3. Eliminarea decalajului în materie de protecție climatică

Decalajul în materie de protecție climatică este procentul pierderilor economice neasigurate cauzate de dezastre legate de schimbările climatice. Acest decalaj pare să se accentueze din cauza măsurilor lente de adaptare și a fenomenelor meteorologice extreme mai frecvente în absența unor rate mai ridicate de penetrare a asigurărilor împotriva schimbărilor climatice⁶³. În plus, pierderile cunoscute sunt estimări inferioare, care nu reflectă tendințele. Efectele schimbărilor climatice prezintă riscuri destabilizatoare pentru active și pentru întreprinderi. Într-o anumită măsură, întreprinderile pot atenua riscurile atunci când pierderile rezultate sunt acoperite, inclusiv prin instrumente de reciprocitate a riscurilor, atât la nivel național, cât și la nivel transfrontalier. În prezent, doar 35 %, în medie, din pierderile economice legate de schimbările climatice sunt asigurate, iar în unele părți ale Europei, până la 5 % sau mai puțin.

Utilizarea asigurărilor ca mecanism de transfer al riscurilor pentru a absorbi pierderile financiare legate de riscurile climatice poate fi un prim pas de la reacția la criză către gestionarea și anticiparea riscurilor. Potrivit unui raport al sectorului asigurărilor, o creștere cu 1 % a acoperirii asigurării ar putea reduce costul global al dezastrelor legate de

⁶³ EEA (2019) [Economic losses from climate related extreme \(Pierderi economice cauzate de fenomene extreme legate de schimbările climatice\)](#).

schimbările climatice pentru contribuabili sau guverne cu 22 %⁶⁴. Atât sectorul asigurărilor din UE, cât și Autoritatea Europeană de Asigurări și Pensii Ocupaționale (EIOPA), au avertizat cu privire la problemele legate de posibilitatea de asigurare și de accesibilitate inerente într-o lume afectată de schimbările climatice. Prin urmare, este important să se examineze și să se promoveze penetrarea asigurărilor împotriva dezastrelor naturale în statele membre și să se promoveze sistemele naționale de asigurare împotriva dezastrelor care încurajează utilizatorii să investească în adaptare. Acest lucru va fi sprijinit prin dezvoltarea tabloului de bord al EIOPA privind dezastrele naturale și prin publicarea de orientări pentru acțiunile guvernamentale⁶⁵. În sfârșit, mecanismul pus în aplicare de această strategie va conduce la evaluări la nivel național ale ratelor de penetrare a asigurărilor și la recomandări de îmbunătățire a acestora.

Dialogul și inovarea pot spori considerabil potențialul de reziliență la schimbările climatice al regimurilor de asigurări. Comisia va facilita cooperarea și discuțiile privind cele mai bune practici între părțile interesate din sectorul asigurărilor și va consolida dialogul între asigurători, reasigurători, autoritățile publice și alte părți interesate, cum ar fi dezvoltatorii imobiliari și operatorii de infrastructură în cazul mediului construit. În cadrul viitoarei strategii reînnoite privind finanțarea durabilă, Comisia va analiza noi acțiuni în domeniul furnizării de produse de asigurare legate de climă. Aceasta va include cele mai bune practici în materie de instrumente financiare pentru gestionarea riscurilor temporare, generate fie de piață, fie de climă, precum și examinarea potențialului unor soluții noi și inovatoare de transfer al riscurilor⁶⁶.

În contextul Strategiei reînnoite privind finanțarea durabilă, Comisia:

- *va contribui la analiza penetrării asigurărilor împotriva dezastrelor naturale în statele membre și la promovarea acestora, de exemplu prin intermediul unor orientări, și va invita EIOPA să își dezvolte tabloul de bord privind dezastrele naturale pentru a permite evaluări la nivel național;*
- *va consolida dialogul dintre asigurători, responsabilii de elaborarea politicilor și alte părți interesate;*
- *va identifica și va promova cele mai bune practici în materie de instrumente financiare pentru gestionarea riscurilor, în strânsă cooperare cu EIOPA;*
- *va examina utilizarea pe scară mai largă a instrumentelor financiare și a soluțiilor inovatoare pentru a face față riscurilor generate de schimbările climatice.*

2.3.4. Asigurarea disponibilității și durabilității apei dulci

Asigurarea disponibilității apei dulci într-un mod durabil este fundamentală pentru reziliența la schimbările climatice. Apa stă la baza multor sectoare ale economiei, iar accesul la apă potabilă este o necesitate umană de bază⁶⁷, însă ploile torențiale și inundațiile

⁶⁴ *Lloyd's Global Underinsurance Report 2012* (Raportul Lloyd's din 2012 privind asigurarea insuficientă la nivel mondial)

⁶⁵ [Tabloul de bord privind decalajul protecției de asigurare](#) și [documentul de dezbatere](#) ale EIOPA.

⁶⁶ Statul Quintana Roo din Mexic a încheiat o poliță de asigurare privind un recif pentru a-și proteja zona de coastă și industria turismului împotriva uraganelor. În octombrie 2020, în urma uraganului Delta, a fost făcută o primă plată de aproximativ 700 000 EUR, care urmează a fi folosită la repararea recifului.

⁶⁷ Astfel cum este recunoscută în [Pilonul european al drepturilor sociale, principiul 20](#), care include apa și salubritatea printre serviciile esențiale la care fiecare trebuie să aibă acces.

pot avea efecte devastatoare asupra comunităților și a infrastructurii. Europa se confruntă din ce în ce mai mult cu situații de exces sau de penurie de apă. Utilizarea inteligentă și durabilă a apei necesită schimbări radicale în toate sectoarele. Comisia va acorda prioritate acestui aspect, după cum demonstrează implicarea sa sporită în cadrul strategiei comune de implementare a Directivei-cadru privind apa și a Directivei privind inundațiile. Soluțiile bazate pe natură sunt deosebit de adecvate pentru a remedia problemele legate de apă în vederea asigurării rezilienței la schimbările climatice. Schimbările climatice exacerbează provocarea reprezentată de partajarea resurselor de apă și necesită o cooperare mai strânsă între autoritățile responsabile cu acțiunile de adaptare și cele de gestionare a apei, inclusiv la nivel transfrontalier⁶⁸.

De asemenea, trebuie să reducem drastic consumul de apă. În acest scop, Comisia va promova utilizarea pe scară mai largă a planurilor de gestionare a secetei, a măsurilor de creștere a capacității solurilor de reținere a apei și a reutilizării în condiții de siguranță a apei. Comisia va aborda îmbunătățirea eficienței și a reutilizării apei sporind nivelul exigențelor aplicabile produselor care fac obiectul proiectării ecologice și al etichetării energetice, producției de energie, locuințelor și clădirilor, precum și agriculturii și va examina modalitățile de îmbunătățire a economiilor de apă în instalațiile industriale. Comisia și statele membre trebuie, de asemenea, să promoveze tranziția către tehnologiile și practicile de economisire a apei prin stabilirea unui preț care să reflecte în mod corect valoarea apei. Acest lucru poate fi realizat prin promovarea unor instrumente precum sistemele de alocare a resurselor de apă și sistemele de autorizare a apei și prin luarea în considerare a externalităților de mediu. În agricultură, este necesară o abordare bazată pe cunoaștere, precum și soluții bazate atât pe înalta tehnologie, cât și pe natură, pentru a asigura o utilizare durabilă a apei. Statele membre pot sprijini agricultura de precizie prin intermediul planurilor strategice naționale privind politica agricolă comună. Statele membre trebuie, de asemenea, să se asigure că prețul apei este corect, în conformitate cu Directiva-cadru privind apa, astfel încât consumatorii să nu fie induși în eroare cu privire la costul real al alimentelor.

Schimbările climatice amenință, de asemenea, calitatea apei. O aprovizionare stabilă și sigură cu apă potabilă este de cea mai mare importanță și trebuie garantată. Schimbările climatice vor crește riscul de contaminare și de poluare acută a apei dulci din cauza unor impacturi precum debitele scăzute ale râurilor, creșterea temperaturilor apei, inundațiile și pierderea suprafețelor forestiere. Este important să se includă impactul climatic în analizele de risc ale planurilor de gestionare a apei (potabile), să se dezvolte tehnologii de monitorizare a apei și să se asigure un debit minim al cursurilor de apă. Acestea vor juca un rol important în asigurarea calității apei și în menținerea unor cantități suficiente de apă pentru mediu și pentru populație în ansamblu. În mod similar, este important să se maximizeze capacitatea solurilor de a purifica apa și de a reduce poluarea.

⁶⁸Printre exemple de colaborare transfrontalieră se numără [bazinul hidrografic al Rinului](#) și [Comisia Internațională pentru Protecția Fluviului Dunărea \(ICPDR\)](#).

Comisia:

- *va contribui la asigurarea unei utilizări și gestionări durabile a apei, rezilientă la schimbările climatice, în toate sectoarele și la nivel transfrontalier, prin îmbunătățirea coordonării planurilor tematice și a altor mecanisme, cum ar fi alocarea resurselor de apă și autorizațiile de utilizare a apei;*
- *va contribui la reducerea consumului de apă prin creșterea nivelului exigențelor în materie de economisire a apei aplicabile produselor, prin încurajarea utilizării eficiente a apei și a economiilor de apă și prin promovarea utilizării pe scară mai largă a planurilor de gestionare a secetei, precum și a unei gestionări a solului și a unei folosiri a terenurilor durabile;*
- *va contribui la garantarea unei aprovizionări stabile și sigure cu apă potabilă, prin încurajarea includerii riscurilor legate de schimbările climatice în analizele de risc ale gestionării apei.*

3. INTENSIFICAREA ACȚIUNILOR INTERNAȚIONALE ÎN FAVOAREA REZILIENȚEI LA SCHIMBĂRILE CLIMATICE

Ambiția noastră în materie de adaptare la schimbările climatice trebuie să corespundă poziției noastre de lider mondial în ceea ce privește atenuarea schimbărilor climatice.

Acordul de la Paris a stabilit obiectivul global privind adaptarea și a subliniat că adaptarea este un factor-cheie al dezvoltării durabile. Adaptarea este un element transversal al acțiunii externe a UE și a statelor membre, care cuprinde cooperarea internațională, migrația, comerțul, agricultura și securitatea⁶⁹. Pentru a valorifica la maximum rezultatele, UE și statele sale membre ar trebui să acționeze într-un mod coerent și coordonat. Schimbările climatice și securitatea sunt interconectate; Comisia și Înalțul Reprezentant au subliniat deja în 2008 că schimbările climatice reprezintă un factor de multiplicare a amenințărilor, sporind tensiunile și instabilitatea existente⁷⁰.

UE va promova abordări subnaționale, naționale și regionale în materie de adaptare, cu un accent special pe adaptare în Africa, în statele insulare mici în curs de dezvoltare (SIDS) și în țările cel mai puțin dezvoltate. Acțiunea externă trebuie să vizeze adaptarea într-un mod mai eficace, printr-o abordare bazată pe legătura dintre domeniul umanitar, dezvoltare și pace, pentru a ajunge la comunitățile cele mai expuse, vulnerabile, expuse la conflicte sau marginalizate, fără a lăsa pe nimeni și nicio regiune în urmă. Sunt necesare măsuri specifice și adaptate pentru a aborda impactul disproporționat pe care schimbările climatice îl au asupra grupurilor vulnerabile și asupra drepturilor omului⁷¹. Dialogul cu țările partenere ar trebui să vizeze intensificarea cooperării privind adaptarea la schimbările climatice, obținerea unei mai bune înțelegeri a provocărilor legate de adaptare în țările terțe și promovarea acțiunilor de adaptare la schimbările climatice și a bunelor practici. Se va acorda prioritate țărilor vulnerabile la schimbările climatice și țărilor partenere deosebit de proactive în acțiunile de combatere a schimbărilor climatice. UE va pune în aplicare Agenda verde

⁶⁹ De exemplu, multe produse agricole exportate către UE sunt amenințate de condițiile meteorologice extreme și de fenomenele cu declanșare lentă imputabile schimbărilor climatice – adaptarea și diversificarea comerțului sunt necesare pentru a sprijini populațiile dependente de astfel de exporturi.

⁷⁰ [S113/08 Schimbările climatice și securitatea internațională](#)

⁷¹ În cadrul [Grupului operativ al CCONUSC privind strămutările](#) au fost desfășurate lucrări importante. A se vedea, de asemenea, [Strategia europeană privind egalitatea de gen](#) și [Strategia europeană privind drepturile persoanelor cu handicap](#).

pentru Balcanii de Vest și parteneriate solide cu țările din vecinătatea sa, în special cu regiunea mediteraneeană⁷².

UE cooperează de multă vreme cu alte țări în domeniul adaptării la schimbările climatice la toate nivelurile. Esența acțiunii externe a UE privind adaptarea trebuie să fie modelul de dezvoltare economică, de mediu și societală al obiectivelor de dezvoltare durabilă ale ONU și al Pactului verde european. Acest model de dezvoltare se bazează pe reziliență, planificare, sprijin pentru grupurile locale, prevenire și un proces decizional în cunoștință de cauză. Contribuțiile stabilite la nivel național, planurile naționale de adaptare și alte planuri relevante pentru climă (de exemplu, biodiversitatea, reducerea riscului de dezastre) oferă o platformă solidă pentru colaborare. De asemenea, UE poate învăța de la alții: mulți dintre partenerii noștri internaționali s-au aflat de mult timp în prima linie a schimbărilor climatice și dețin o experiență valoroasă care poate ajuta Europa să devină mai rezilientă la schimbările climatice.

Există o nevoie urgentă de finanțare internațională suplimentară pentru adaptarea la schimbările climatice, atât din surse publice, cât și private. Vor fi dezvoltate mecanisme de finanțare inovatoare pentru a mobiliza finanțarea privată în domeniul adaptării în țările partenere. Pe lângă intensificarea sprijinului pentru adaptare, finanțarea combaterii schimbărilor climatice trebuie să fie mai bine direcționată către acțiunile cele mai eficiente și către țările și comunitățile care sunt deosebit de vulnerabile la impactul schimbărilor climatice și care au o capacitate mai redusă de acțiune. Alocarea de resurse în favoarea rezilienței la schimbările climatice necesită un impuls politic, o acțiune colectivă la nivel internațional și un angajament în acest sens.

Caseta 2: Adaptarea la schimbările climatice în Africa⁷³

Atât UE, cât și Africa luptă împotriva schimbărilor climatice⁷⁴. Banca Mondială estimează că, numai în Africa Subsahariană, schimbările climatice pot declanșa migrația a până la 70 de milioane de persoane până în 2050. UE s-a angajat deja să ajute Africa să se adapteze la un climat mai ostil, inclusiv prin soluții bazate pe natură, cum ar fi inițiativa „Marele zid verde”. În perioada 2014-2019, UE a mobilizat aproximativ 3,4 miliarde EUR pentru a sprijini adaptarea la schimbările climatice în regiune. UE sprijină, printre altele, Inițiativa africană de adaptare, Capacitatea africană de gestionare a riscurilor și a lansat Parteneriatul UE-Africa pentru cercetare și inovare.

UE va sprijini și va promova țările partenere în dezvoltarea adaptării locale, naționale și regionale și a strategiilor de reducere a riscului de dezastre. Aceasta va continua să colaboreze cu inițiativele și instituțiile africane care sprijină adaptarea regională și gestionarea riscurilor de dezastre. Aceste eforturi se vor baza pe abordarea „Echipa Europa” și vor viza aprofundarea integrării între adaptare, dezvoltare și ajutorul umanitar.

3.1. Creșterea sprijinului pentru reziliența și pregătirea la nivel internațional în materie de schimbări climatice

Sprijinirea țărilor partenere în vederea adaptării la schimbările climatice include furnizarea de resurse, stabilirea priorităților și creșterea eficacității. Acest lucru poate fi realizat prin punerea în aplicare a unor abordări cuprinzătoare de gestionare a riscurilor, prin

⁷² Mediterana este regiune deosebit de expusă la schimbările climatice, care se încălzește cu 20 % mai repede decât media globală – acest lucru demonstrează importanța sprijinirii eforturilor de adaptare în vecinătatea sudică.

⁷³ Africa este unul dintre continentele cele mai vulnerabile din cauza expunerii sale ridicate și a capacității sale scăzute de adaptare ([Al patrulea raport de evaluare al IPCC, grupul de lucru 2](#)).

⁷⁴ Către o strategie cuprinzătoare cu Africa [JOIN\(2020\) 4 final](#)

politici naționale sau subnaționale de adaptare și reziliente la schimbările climatice, în sinergie cu gestionarea riscurilor de dezastre și cu politicile sociale și de mediu. Sprijinul se va axa pe consolidarea capacității administrative, pe evaluarea expunerii și a vulnerabilităților, pe îmbunătățirea colectării de date și a analizelor, pe elaborarea de planuri de adaptare în conformitate cu prioritățile și vulnerabilitățile naționale și pe promovarea reformelor structurale reziliente la schimbările climatice și a soluțiilor bazate pe natură, având în vedere beneficiile lor conexe.

Schimbările climatice multiplică amenințările la adresa stabilității și securității internaționale, care afectează în special persoanele aflate în situații deja de fragilitate și de vulnerabilitate. Influența schimbărilor climatice asupra condițiilor subiacente care conduc la conflicte violente este recunoscută⁷⁵. Acțiunile de adaptare pot fi un instrument valoros de prevenire a conflictelor și de mediere. În cadrul consolidării rezilienței în țările fragile, afectate de conflicte, ar trebui să se țină seama de obiectivele în materie de dezvoltare umană și climă. Situațiile de conflict ar trebui luate în considerare în elaborarea strategiilor, programelor și proiectelor de adaptare, pentru a evita agravarea tensiunilor. Acest lucru este important pentru a reduce riscurile de strămutare legată de schimbările climatice și pentru a înțelege și gestiona mai bine interconexiunile dintre schimbările climatice, securitate și mobilitate⁷⁶.

Comisia va urma o abordare adaptată pentru a contribui la creșterea rezilienței la schimbările climatice la nivel mondial. În conformitate cu Noua agendă urbană a ONU, UE își va intensifica sprijinul pentru autoritățile locale. Aceasta va include înregistrarea de progrese în ceea ce privește adaptarea în cadrul Convenției globale a primarilor, promovarea unei dezvoltări urbane și rurale durabile și reziliente, sprijinirea implicării comunității în planificarea și punerea în aplicare a adaptării la nivel local, punerea accentului pe așezările informale și direcționarea resurselor financiare către nivelul local. De asemenea, UE va integra aspectele legate de climă pentru resursele internaționale gestionate de UE împreună cu alți parteneri, cum ar fi pescuitul internațional sau protecția biodiversității în afara zonelor aflate sub jurisdicție națională în temeiul Convenției Națiunilor Unite asupra dreptului mării. De asemenea, va colabora cu organizațiile regionale de gestionare a pescuitului, inclusiv cu Comisia pentru conservarea faunei și florei marine din Antarctica, pentru a promova adaptarea și noi zone marine protejate.

Uniunea Europeană:

- *va consolida sprijinul pentru dezvoltarea și punerea în aplicare a contribuțiilor stabilite la nivel național și a planurilor naționale de adaptare în țările partenere ale UE și va integra reziliența și pregătirea în materie de schimbări climatice bazate pe prevenire, anticipare și care țin seama de situațiile de conflict în politicile și instrumentele relevante ale UE pentru acțiunea externă;*
- *va intensifica și va extinde sprijinul pentru adaptare acordat autorităților locale din țările partenere ale UE și va dezvolta programe regionale, inclusiv pentru țările din vecinătatea sudică și estică a UE și în țările candidate și potențial candidate;*

⁷⁵ De exemplu, cercetările sugerează că penuriile de resurse legate de schimbările climatice și modelele de migrație modificate contribuie indirect la conflicte, inclusiv la disputele dintre fermieri și crescători.

⁷⁶ În colaborare cu [Centrul de cunoaștere privind migrația și demografia](#), [Centrul de cunoaștere privind gestionarea riscului de dezastre](#) și [Orizont 2020](#).

- va include aspecte legate de schimbările climatice în viitorul acord privind conservarea și utilizarea durabilă a biodiversității marine în zonele din afara jurisdicției naționale.

3.2. Creșterea finanțării internaționale pentru consolidarea rezilienței la schimbările climatice

Este esențial să se identifice resurse financiare noi și inovatoare pentru adaptare și reziliență, în special pentru țările cel mai puțin dezvoltate și pentru statele insulare mici în curs de dezvoltare. La nivel mondial, aproximativ 93 % din finanțarea din sectorul public și privat pentru combaterea schimbărilor climatice se direcționează către atenuarea schimbărilor climatice⁷⁷. Finanțarea pentru adaptarea la schimbările climatice a fost în medie de aproximativ 25 de miliarde EUR pe an în 2017, dar se estimează că nevoile sunt de zece ori mai mari⁷⁸. UE și statele sale membre și-au sporit sprijinul global pentru finanțarea combaterii schimbărilor climatice acordat țărilor terțe cu 7,4 % în 2019, ajungând la 21,9 miliarde EUR, din care 52 % au fost cheltuite pentru a ajuta partenerii UE să se adapteze la schimbările climatice⁷⁹. Contribuind într-o mare măsură la finanțarea combaterii schimbărilor climatice în cadrul cooperării sale internaționale și, în special, la eforturile de adaptare, UE și-a câștigat aprecierea la nivel internațional și este important să o mențină în viitor. Comisia va urmări să sporească resursele și să mobilizeze în continuare finanțarea la scară mai largă a adaptării, inclusiv prin mecanisme inovatoare, cum ar fi Fondul european pentru dezvoltare durabilă Plus (FEDD+), mobilizând resurse prin canale bilaterale și prin intermediul statelor membre ale UE.

UE va oferi sprijin specific țărilor partenere pentru a contribui la mobilizarea resurselor financiare existente și la atragerea de noi resurse în favoarea adaptării la schimbările climatice. Aceasta include sprijinirea țărilor partenere în ceea ce privește accesul la finanțarea combaterii schimbărilor climatice din surse internaționale, cum ar fi Fondul verde pentru climă și Fondul de adaptare, precum și colaborarea cu băncile multilaterale de dezvoltare, cu instituțiile financiare și cu sectorul privat. Este necesar să se acorde o atenție deosebită asigurării faptului că resursele financiare ajung la comunitățile cele mai vulnerabile din țările în curs de dezvoltare, cum ar fi cele cu o capacitate instituțională limitată în mod tradițional de a absorbi resursele financiare internaționale, în special în țările fragile și afectate de conflicte. Pentru a stimula finanțarea pentru gestionarea la nivel internațional a riscurilor de dezastre legate de schimbările climatice, UE va promova utilizarea unor instrumente de finanțare, cum ar fi asigurarea de active publice, fonduri de rezervă și linii de credit, precum și asigurări suverane sau private. UE va căuta, de asemenea, să integreze reziliența la schimbările climatice în investițiile existente și noi, începând cu cele care primesc sprijin financiar din partea UE.

⁷⁷ [Inițiativa privind politica în domeniul climei](#) (2019).

⁷⁸ <https://www.cas2021.com/documents/reports/2021/01/22/state-and-trends-in-adaptation-report-2020>

⁷⁹ Aceasta include finanțarea destinată doar adaptării, precum și finanțarea destinată atenuării și adaptării.

Uniunea Europeană:

- *va viza creșterea finanțării internaționale a adaptării la schimbările climatice prin intermediul instrumentelor UE de acțiune externă și prin atragerea de investiții din sectorul privat;*
- *va promova elaborarea și punerea în aplicare a strategiilor de finanțare a gestionării riscului de dezastre pentru a spori reziliența macroeconomică la schimbările climatice în țările partenere;*
- *va sprijini țările partenere în elaborarea politicilor și a stimulentei pentru promovarea investițiilor care favorizează reziliența la schimbările climatice, inclusiv în soluțiile bazate pe natură;*
- *va consolida reziliența la schimbările climatice a tuturor investițiilor și acțiunilor externe ale UE.*

3.3. Consolidarea angajamentului și a schimburilor la nivel mondial în materie de adaptare

Impulsul din ce în ce mai puternic în materie de adaptare va fi consolidat la nivel internațional. În calitate de cel mai puternic susținător al acțiunii internaționale ambițioase în temeiul Acordului de la Paris, vom continua să răspundem apelurilor reînnoite la un multilateralism mai pronunțat. Acest lucru va implica colaborarea cu celelalte părți la Convenția-cadru a Organizației Națiunilor Unite privind schimbările climatice și la Acordul de la Paris pentru a garanta că adaptarea la schimbările climatice, precum și aspectele legate de pierderi și prejudicii, sunt abordate în mod adecvat în cadrul negocierilor internaționale. În cadrul acestui angajament, planurile și acțiunile de adaptare pe care UE le va comunica în temeiul Acordului de la Paris vor acorda o importanță egală adaptării și atenuării.

UE este pe deplin pregătită să desfășoare dialoguri structurate pentru a face schimb de soluții și dorește să învețe din experiența altora. UE are o vastă experiență în punerea în aplicare a politicilor de adaptare. Prin intermediul serviciilor de informare, cum ar fi cele furnizate de Copernicus, aceasta ar putea sprijini țările partenere în gestionarea resurselor naturale, ar putea evalua riscurile climatice și ar putea pregăti răspunsuri adecvate. UE este puternic angajată în guvernanta, observarea și cercetarea oceanelor la nivel internațional și este activă în rețele globale, cum ar fi Inițiativa internațională pentru recifele de corali. Având în vedere lacunele semnificative în materie de cunoștințe și de abordări inovatoare în acest domeniu, UE ar putea beneficia de experiența dobândită de alții, de exemplu în ceea ce privește măsurile de adaptare plasate sub responsabilitatea comunității și bazate pe natură. Aceste aspecte prezintă relevanță urgentă pentru regiunile ultraperiferice și pentru țările și teritoriile de peste mări, care se confruntă deja cu provocări majore în materie de adaptare. De asemenea, ne vom alătura inițiativelor mondiale și regionale în materie de adaptare, cum ar fi Alianța pentru cercetarea Oceanului Atlantic, le vom sprijini și le vom extinde.

Efectele schimbărilor climatice au repercusiuni dincolo de frontiere și de continente. Chiar și efectele climatice locale au repercusiuni regionale sau globale, iar Europa nu este la adăpost de astfel de riscuri climatice transfrontaliere. De exemplu, perturbarea infrastructurii portuare ar putea duce la întreruperea sau chiar la închiderea rutelor comerciale, atât pentru materii prime, cât și pentru mărfuri, cu potențiale efecte în cascadă asupra lanțurilor internaționale de aprovizionare. Pentru a aborda provocările comune cu care se confruntă societățile interconectate (de exemplu, migrația, conflictele, strămutările), ecosistemele (de exemplu, bazinele hidrografice comune, oceanele și regiunile polare) și economiile (de

exemplu, lanțurile valorice mondiale), vom consolida cooperarea și dialogul privind adaptarea în cadrul acordurilor noastre comerciale.

Uniunea Europeană:

- *va prezenta planurile și acțiunile de adaptare ale UE în temeiul Acordului de la Paris;*
- *va aprofunda angajamentul politic privind adaptarea la schimbările climatice cu partenerii internaționali și regionali și cu țările partenere;*
- *va consolida cunoștințele și instrumentele în materie de adaptare disponibile pentru țările din afara UE și va promova adaptarea în cadrul alianțelor și al parteneriatelor verzi.*

4. CONCLUZII

Adaptarea este o componentă-cheie a răspunsului mondial la schimbările climatice. UE și comunitatea internațională sunt în prezent insuficient pregătite pentru a face față creșterii intensității, frecvenței și amplitudinii impactului schimbărilor climatice, în special în condițiile în care emisiile continuă să crească. Trebuie să ne consolidăm rapid reziliența la schimbările climatice – trecând de la creșterea gradului de conștientizare și de preocupare a opiniei publice la o acțiune masivă în materie de adaptare. Avertismentele puternice din partea comunității științifice, vizibilitatea sporită a impactului schimbărilor climatice în Europa și redresarea în urma pandemiei fac să ne aflăm într-un moment decisiv pentru a acționa asupra schimbărilor climatice și a consolida moștenirea generațiilor actuale, pentru a le proteja pe cele viitoare.

Noua strategie a UE privind adaptarea deschide calea către un nivel mai ridicat de ambiție în ceea ce privește reziliența la schimbările climatice: în 2050, UE va fi o societate rezilientă la schimbările climatice, pe deplin adaptată la efectele inevitabile ale schimbărilor climatice. Din acest motiv, adaptarea la schimbările climatice face parte integrantă din Pactul verde european și din dimensiunea sa externă și este ferm ancorată în propunerea de Lege europeană a climei. Noua strategie urmărește să intensifice acțiunile la nivelul întregii economii și al întregii societăți pentru a ne aduce mai aproape de obiectivul privind reziliența la schimbările climatice pentru 2050, sporind, în același timp, sinergiile cu alte domenii de acțiune, cum ar fi biodiversitatea. Vom depune eforturi în vederea atingerii acestui obiectiv prin îmbunătățirea cunoștințelor privind impactul schimbărilor climatice și soluțiile de adaptare pentru a gestiona incertitudinea; prin intensificarea planificării adaptării și a evaluărilor riscurilor climatice; prin accelerarea măsurilor de adaptare; și prin contribuția la consolidarea rezilienței la schimbările climatice la nivel mondial. Comisia se va asigura că strategia este pusă în aplicare în strânsă legătură cu celelalte elemente ale Pactului verde european.

Comisia invită Parlamentul European și Consiliul să aprobe această strategie și să construiască, în cooperare cu Comitetul Regiunilor și Comitetul Economic și Social European, o Uniune rezilientă la schimbările climatice. Comisia va institui un dialog cu publicul larg, cu orașele, cu întreprinderile, cu partenerii sociali și cu regiunile pentru a-i încuraja să participe activ la punerea în aplicare a acestei strategii și să își unească forțele pentru a face față provocărilor adaptării.